

VÝVOJ DĚTSKÉ HRY

Hra je spontánní, neúčelová a dynamická. Dítě v ní zažívá plynutí, je v kontaktu se sebou samým, následuje své uspokojení, je nezávislé a zároveň má potřebu spolupráce. Chyba neexistuje. Děti nemají potřebu soutěžit a konkurovat si, pokud mají naplněné potřeby a pokud nejsou k soutěžení vybízeny.

**Je hraní ztrátou času?
Ani náhodou,
je to právě naopak.**

Hra je pro dítě nejen zábavou, ale také nástrojem k poznávání světa a sebe sama. Různé formy hry se pojí s vývojovými fázemi, které se často překrývají a navzájem ovlivňují. Vývoj dětské hry není lineární – každá fáze má svůj význam a jedinečně přispívá k rozvoji myšlení, vztahů i porozumění světu.

„Vývoj hry kopíruje vývoj komunikace, jazyka, imaginace a řeči. Je doslova jejich projevem.“

JOHANA PASSERIN

0–2 ROKY: HRA SENZOMOTORICKÁ

Senzomotorická hra je založena na pohybu a na smyslovém vnímání. Dvouleté dítě zkoumá svět a sebe svými smysly, touží být součástí smečky. Napodobuje, co vidí. Hraje si s ostatními, vrstevníky i staršími dětmi, ale hraje si na své vývojové úrovni. Stejně jako ještě není schopno plynule vyjádřit své prožitky řečí, tak není schopno spolupracovat na fantazijních hrách starších dětí. Této fázi se proto říká paralelní hra. Je však paralelní pouze z pohledu následující vývojové fáze – symbolické hry, která může, ale nemusí být kooperativní.

1,5–4 ROKY: HRA SYMBOLICKÁ

Ke společné neboli kooperativní hře je potřebný společný komunikační kód. Obvykle jde o mluvenou řeč, ale může to být i znakový jazyk Neslyšících nebo spontánně vytvořený systém znaků, gest, zvuků. To, zda si dítě hraje s jinými dětmi nebo samo závisí nejen na motorických schopnostech dítěte, ale hlavně na jeho jazykovém vývoji. Prohloubení schopnosti imaginace přináší schopnost intuice a umožňuje spolupráci a můžeme pozorovat fantazijní hru, která zahrnuje i hraní rolí.

5+ LET: HRA S PRAVIDLY

Děti jsou schopné hrát hry s pravidly přibližně od pěti let. Pravidla mohou být formální (např. deskové hry), ale často jde o dohodu o imaginovaném obsahu – např. „hrajeme si na rodinu“ nebo „na loupežníky“. Tato schopnost vyžaduje rozvinutou řeč a imaginaci, tedy schopnost symbolického myšlení bez vizuální opory. Pravidla hry nejsou jen mechanickými instrukcemi, ale představují dohodnutý rámec, který umožňuje spolupráci a sdílení příběhu.

Elementy

Asociace elementárního
vzdělávání v přírodě

www.asociaceelementy.cz